ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดนครศรีธรรมราช

Factors Influencing Academic Achievement in General Education Courses of Undergraduate Students at Chalermkarnchana University, Nakhon Si Thammarat Province

ธัชชัย ชูกลิ่น[1]

Thatchai Chooklin[1]

[1]มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดนครศรีธรรมราช

[1]Chalermkarnchana University, Nakhon Si Thammarat Province

E-mail: keemeem2515@gmial.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไป และ 3) สร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2568 จำนวน 292 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิร่วมกับการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไปมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 74.89 คะแนน (S.D. = 8.47) อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง 2) ปัจจัยทั้ง 6 ด้าน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเจตคติต่อการเรียนมีความสัมพันธ์สูงสุด (r = .634) รองลงมาคือ คุณลักษณะของผู้เรียน (r = .528) แรงจูงใจในการเรียน (r = .492) คุณลักษณะของผู้สอน (r = .481) ความสัมพันธ์กับครอบครัว (r = .387) และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (r = .347) ตามลำดับ และ 3) ตัวแปรพยากรณ์ 4 ด้าน ได้แก่ เจตคติต่อการเรียน (X_6) คุณลักษณะของผู้สอน (X_2) คุณลักษณะของผู้เรียน (X_1) และความสัมพันธ์กับครอบครัว (X_4) สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติ และร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 56.8 (R^2 = .568, Adj. R^2 = .562) โดยมีสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_Y = .402Z_6 + .249Z_2 + .224Z_1 + .193Z_4$

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, หมวดวิชาศึกษาทั่วไป, มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา, การถดถอยพหุคูณ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of academic achievement in general education courses of undergraduate students at Chalermkarnchana University, Nakhon Si Thammarat Province, 2) to study factors influencing academic achievement in general education courses, and 3) to construct predictive equations of factors influencing academic achievement. The sample consisted of 292 undergraduate students enrolled in general education courses in the academic year 2025, obtained through stratified random sampling combined with simple random sampling. The research instruments were a 5-point Likert scale questionnaire and an academic achievement recording form. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis. The findings revealed that: 1) the average academic achievement score in general education courses was 74.89 (S.D. = 8.47); 2) all six factors were positively correlated with academic achievement at the .01 significance level, with attitude toward learning showing the highest correlation (r = .634), followed by learner characteristics (r = .528), learning motivation (r = .492), instructor characteristics (r = .481), family relationship (r = .387), and supportive learning environment (r = .347); and 3) four predictor variables—attitude toward learning (X_6), instructor characteristics (X_2), learner characteristics (X_1), and family relationship (X_4)—significantly predicted academic achievement, jointly accounting for 56.8% of the variance (R^2 = .568, Adj. R^2 = .562). The standardized predictive equation was $\hat{Z}_Y = .402Z_6 + .249Z_2 + .224Z_1 + .193Z_4$.

Keywords: Factors Influencing Academic Achievement, General Education Courses, Chalermkarnchana University, Multiple Regression

บทนำ

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (General Education) เป็นรากฐานสำคัญของหลักสูตรระดับอุดมศึกษาที่มุ่งพัฒนาและหล่อหลอมนักศึกษาให้มีความรอบรู้ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในฐานะพลเมืองและบัณฑิตที่มีคุณภาพ มิใช่เพียงมุ่งเน้นการให้ความรู้เฉพาะด้านวิชาชีพเท่านั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไปจึงเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่สะท้อนถึงคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา อย่างไรก็ตาม การศึกษาในระดับนานาชาติพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับอุดมศึกษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสติปัญญาเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับปัจจัยเชิงพฤติกรรมและสังคม เช่น ความผูกพันต่อการเรียน (Student Engagement) ทักษะทางสังคม และความรู้รอบตัว (Chan & Dai, 2023) สอดคล้องกับการศึกษาของ Çetin (2021) ที่ระบุว่า เพศ ชั่วโมงการอ่านหนังสือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อภิปัญญา (Metacognition) และการกำกับตนเองในการเรียนรู้ (Self-Regulated Learning) ล้วนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญ

ในบริบทของการอุดมศึกษาไทย งานวิจัยจำนวนมากยืนยันตรงกันว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากตัวแปรพหุมิติทั้งปัจจัยภายในตัวผู้เรียนและปัจจัยภายนอก อาทิ การศึกษาของ ศรีคำ และคณะ (2567) ที่พบว่า คุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะ ของผู้สอน สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ความสัมพันธ์กับครอบครัว แรงจูงใจในการเรียน และเจตคติต่อการเรียน สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัฐ กันภัย (2566) ที่พบความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้เรียนและสภาพแวดล้อมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ และการวิเคราะห์อภิมานของ ตระการ เสนารัตน์ และเบญจมาพร เสนารัตน์ (2566) ที่สรุปว่า ปัจจัยด้านผู้เรียน ผู้สอน และสภาพแวดล้อม เป็นกลุ่มปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักศึกษาไทยอย่างสม่ำเสมอ

แม้งานวิจัยส่วนใหญ่ที่ผ่านมาจะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาชีพเฉพาะทาง หรือศึกษากลุ่มนักศึกษาเฉพาะสาขาวิชา เช่น สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา (ศรีคำ และคณะ, 2567) หรือสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (รัฐ กันภัย, 2566) หรือจำกัดพื้นที่ศึกษาในสถาบันเอกชนบางแห่ง เช่น วิทยาลัยนครราชสีมา (กชพร ใจอดทน และอรณิชชา ทศตา, 2564) แต่งานวิจัยที่มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน “ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป” ซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานที่นักศึกษาทุกสาขาวิชาต้องเรียนร่วมกันยังมีอยู่อย่างจำกัด โดยเฉพาะในบริบทของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งนักศึกษามีความหลากหลายทั้งด้านภูมิหลัง คณะ/สาขาวิชา และรูปแบบการเข้าเรียน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไปของ

นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดนครศรีธรรมราช

สมมติฐาน

1. คุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะของผู้สอน สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ความสัมพันธ์กับครอบครัว แรงจูงใจในการเรียน และเจตคติต่อการเรียน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ปัจจัยดังกล่าวอย่างน้อย 1 ปัจจัย สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดการวิจัย

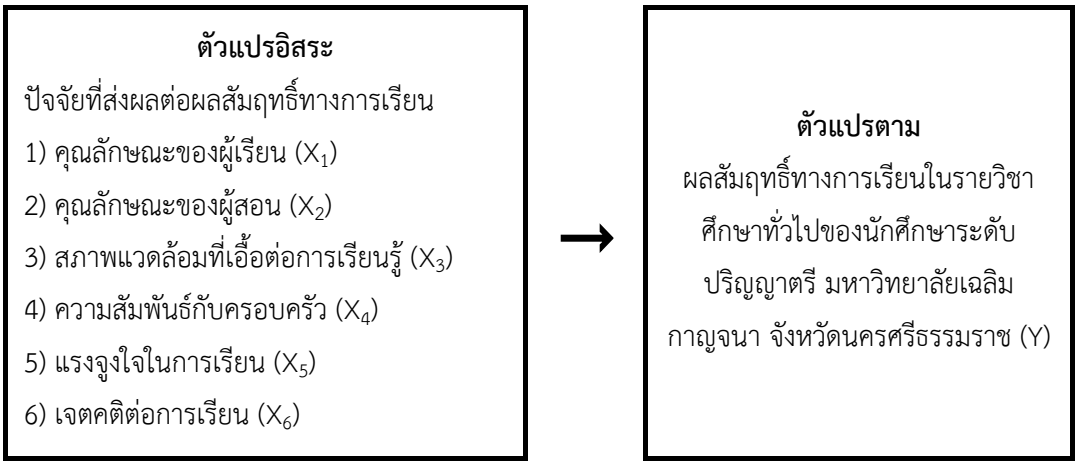
ผู้วิจัยสังเคราะห์กรอบแนวคิดการวิจัยจากทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (McClelland, 1961; Atkinson, 1964) แนวคิดทุนทางสังคม (Coleman, 1988) และงานวิจัยเชิงประจักษ์ด้านอุดมศึกษา (ศรีคำ และคณะ, 2567; รัฐ กันภัย, 2566; Çetin, 2021) โดยมีสาระสำคัญดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) หมายถึง ความสำเร็จด้านความรู้ ทักษะ และสติปัญญาที่ผู้เรียนได้รับจากกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งวัดได้จากคะแนนการทดสอบหรือเกรดเฉลี่ย (ศรีคำ และคณะ, 2567) ในบริบทหมวดวิชาศึกษาทั่วไปซึ่งมุ่งเน้นการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การเรียนรู้ร่วมกันของนักศึกษาต่างสาขาวิชาส่งผลให้เกิดความหลากหลายทางความคิดและเจตคติ การวัดผลสัมฤทธิ์จึงสะท้อนทั้งความสามารถทางวิชาการและพัฒนาการทางเจตคติของผู้เรียน (ตระการ เสนารัตน์ และเบญจมาพร เสนารัตน์, 2566)

ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียน ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ McClelland (1961) และ Atkinson (1964) อธิบายว่า ผู้เรียนที่มีความต้องการความสำเร็จสูงจะมีความมุ่งมั่นและตั้งใจฟันฝ่าอุปสรรคทางการเรียน สอดคล้องกับแนวคิดด้านเจตคติซึ่งเป็นตัวพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนรู้เชิงบวก โดยงานวิจัยของ ศรีคำ และคณะ (2567) ชี้ว่า เจตคติต่อการเรียนเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดในการอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปริญญาตรี

แนวคิดทุนทางสังคมและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ทฤษฎีทุนทางสังคม (Coleman, 1988) ระบุว่า ความสัมพันธ์และแรงสนับสนุนภายในครอบครัวเป็นเกราะป้องกันทางอารมณ์และเป็นทรัพยากรสำคัญที่สนับสนุนการเรียนรู้ของเยาวชน ประกอบกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนทั้งด้านกายภาพและปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา (Universidad de Costa Rica, 2022; Freiberg-Hoffmann et al., 2022) ล้วนช่วยส่งเสริมให้กระบวนการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรอิสระเป็นปัจจัย 6 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียน (X_1) คุณลักษณะของผู้สอน (X_2) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (X_3) ความสัมพันธ์กับครอบครัว (X_4) แรงจูงใจในการเรียน (X_5) และเจตคติต่อการเรียน (X_6) และกำหนดตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดนครศรีธรรมราช (Y) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัยและประชากร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) แบบสำรวจเชิงสัมพันธ์ (Correlational Survey Research) ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเฉลิม

กาญจนา จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่กำลังศึกษาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ประจำปีการศึกษา 2568 จำนวนทั้งสิ้น 1,205 คน

2. กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

ขนาดกลุ่มตัวอย่างคำนวณตามแนวทางของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ร้อยละ 5 โดยใช้สูตร

$$n = [\chi^2 \cdot N \cdot P(1 - P)] / [d^2(N - 1) + \chi^2 \cdot P(1 - P)]$$

เมื่อแทนค่า N = 1,205, χ^2 = 3.841, P = 0.50 และ d = 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ 291.44 คน ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 292 คน จากนั้นสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนคณะ/สาขาวิชา แล้วจึงสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลากจนครบจำนวน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 6 ด้าน จำนวน 30 ข้อ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert, 1932) และตอนที่ 3 แบบบันทึกคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไป (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67–1.00 ทุกข้อ (Rovinelli & Hambleton, 1977) และนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1951) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 และรายด้านอยู่ระหว่าง 0.82–0.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 0.70

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson’s r) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 292 คน แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและชั้นปี

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	108	36.99
หญิง	184	63.01
รวม	**292**	**100.00**
ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	82	28.08
ชั้นปีที่ 2	76	26.03
ชั้นปีที่ 3	71	24.32
ชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป	63	21.58
รวม	**292**	**100.00**

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 63.01 และเพศชาย ร้อยละ 36.99 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มากที่สุด ร้อยละ 28.08 รองลงมาคือชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 26.03 ชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 24.32 และชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป ร้อยละ 21.58 ตามลำดับ

2. ระดับปัจจัยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายด้านและภาพรวม แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัจจัยทั้ง 6 ด้าน

ปัจจัยที่ศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
คุณลักษณะของผู้เรียน (X_1)	4.13	0.41	มาก	4
คุณลักษณะของผู้สอน (X_2)	4.13	0.44	มาก	5
สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (X_3)	3.90	0.48	มาก	6
ความสัมพันธ์กับครอบครัว (X_4)	4.16	0.47	มาก	2
แรงจูงใจในการเรียน (X_5)	4.10	0.48	มาก	3
เจตคติต่อการเรียน (X_6)	4.24	0.46	มากที่สุด	1
รวมทุกด้าน	**4.11**	**0.35**	**มาก**	–

จากตารางที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.11, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เจตคติต่อการเรียน ($\bar{x}$ = 4.24, S.D. = 0.46) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ความสัมพันธ์กับครอบครัว ($\bar{x}$ = 4.16, S.D. = 0.47) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 3.90, S.D. = 0.48)

สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไป พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 74.89 คะแนน (S.D. = 8.47) คะแนนต่ำสุด 45.20 คะแนน และสูงสุด 97.41 คะแนน นักศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนอยู่ในช่วง 70–79 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 46.92

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างปัจจัยทั้ง 6 ด้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 6 ด้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ปัจจัยที่ศึกษา	r	p-value	ระดับความสัมพันธ์
คุณลักษณะของผู้เรียน (X_1)	.528**	< .001	ปานกลาง
คุณลักษณะของผู้สอน (X_2)	.481**	< .001	ปานกลาง
สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (X_3)	.347**	< .001	ปานกลาง
ความสัมพันธ์กับครอบครัว (X_4)	.387**	< .001	ปานกลาง
แรงจูงใจในการเรียน (X_5)	.492**	< .001	ปานกลาง
เจตคติต่อการเรียน (X_6)	.634**	< .001	ค่อนข้างสูง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยทั้ง 6 ด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยเจตคติต่อการเรียนมีความสัมพันธ์สูงสุด (r = .634) รองลงมาคือ คุณลักษณะของผู้เรียน (r = .528) แรงจูงใจในการเรียน (r = .492) คุณลักษณะของผู้สอน (r = .481) ความสัมพันธ์กับครอบครัว (r = .387) และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (r = .347) ตามลำดับ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

4. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อหาตัวแปรพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตัวแปรพยากรณ์	B	S.E.	β	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	-10.415	4.576	–	-2.276	.024*
เจตคติต่อการเรียน (X_6)	7.459	0.838	.402	8.904	< .001**
คุณลักษณะของผู้สอน (X_2)	4.819	0.810	.249	5.946	< .001**
คุณลักษณะของผู้เรียน (X_1)	4.662	0.929	.224	5.021	< .001**
ความสัมพันธ์กับครอบครัว (X_4)	3.491	0.733	.193	4.761	< .001**

$R = .753$, $R^2 = .568$, Adjusted $R^2 = .562$, $F = 94.190$, $p < .001$; * $p < .05$, ** $p < .01$

จากตารางที่ 4 พบว่า มีตัวแปรพยากรณ์ 4 ด้านที่เข้าสู่สมการถดถอย ได้แก่ เจตคติต่อการเรียน (X_6) คุณลักษณะของผู้สอน (X_2) คุณลักษณะของผู้เรียน (X_1) และความสัมพันธ์กับครอบครัว (X_4) ซึ่งสามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 94.190$, $p < .001$) โดยอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 56.8 ($R^2 = .568$) ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 และสามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = -10.415 + 7.459X_6 + 4.819X_2 + 4.662X_1 + 3.491X_4$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_Y = .402Z_6 + .249Z_2 + .224Z_1 + .193Z_4$$

อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์และแนวคิดทฤษฎี ดังนี้

1. เจตคติต่อการเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด ($\beta = .402$) การที่เจตคติต่อการเรียนเป็นตัวแปรพยากรณ์อันดับหนึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีคำ และคณะ (2567) ซึ่งพบว่าเจตคติต่อการเรียนเป็นตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์สูงที่สุดต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้เนื่องจากเจตคติเชิงบวกเป็นแรงขับให้นักศึกษามีความสนใจ ใส่ใจ และเห็นคุณค่าของรายวิชาศึกษาทั่วไป แม้จะเป็นรายวิชาพื้นฐานนอกเหนือวิชาชีพ แต่เมื่อผู้เรียนมีเจตคติที่ดี ย่อมทุ่มเทในการทำกิจกรรมและศึกษาค้นคว้า นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

2. คุณลักษณะของผู้สอนและผู้เรียนเป็นปัจจัยร่วมที่สำคัญ ($\beta = .249$ และ $.224$) ผลการวิจัยชี้ว่า วิธีการสอน บุคลิกภาพ เทคนิคการถ่ายทอด และปฏิสัมพันธ์เชิงบวกของผู้สอน (X_2) ประกอบกับความรับผิดชอบและทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน (X_1) ส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จทางการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐ กันภัย (2566) และ กชพร ใจอดทน และอรณิชชา ทศตา (2564) ที่ยืนยันว่า คุณลักษณะการสอนและการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ อาจารย์ผู้สอนรายวิชาศึกษาทั่วไปที่มีความยืดหยุ่นและเข้าใจบริบทของนักศึกษาที่มาจากต่างสาขาวิชา จะสามารถกระตุ้นการเรียนรู้ได้ดีกว่า

3. ความสัมพันธ์กับครอบครัวเป็นทุนทางสังคมที่สนับสนุนการเรียน ($\beta = .193$) ผลการศึกษาที่พบว่าความสัมพันธ์กับครอบครัวส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ สนับสนุนแนวคิดทุนทางสังคมของ Coleman (1988) และงานวิจัยของ ศรีคำ และคณะ (2567) ซึ่งอธิบายว่า กำลังใจ ความ

เข้าใจ การเอาใจใส่ และการสนับสนุนทรัพยากรจากครอบครัว ช่วยลดความตึงเครียดในการเรียนระดับอุดมศึกษา ทำให้นักศึกษามีความพร้อมทางจิตใจในการเผชิญกับภาระงานและการสอบ

4. ประเด็นสภาพแวดล้อมและแรงจูงใจในการเรียน แม้แรงจูงใจในการเรียน (X_5) และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (X_3) จะมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญในการวิเคราะห์สหสัมพันธ์รายคู่ (r = .492 และ .347) แต่กลับไม่เข้าสู่สมการพยากรณ์เมื่อวิเคราะห์ร่วมแบบพหุคูณ อธิบายได้ว่า อิทธิพลของแรงจูงใจและสภาพแวดล้อมถูกอธิบายซ้อนทับ (Shared Variance) ผ่านตัวแปรเจตคติต่อการเรียนและคุณลักษณะของผู้สอนไปแล้วตามหลักการของการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการส่งเสริมเจตคติต่อการเรียน มหาวิทยาลัยและอาจารย์ผู้สอนควรออกแบบรายวิชาศึกษาทั่วไปให้เน้นการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (Life Skills) และชี้ให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตในโลกยุคใหม่ เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติของนักศึกษาจากการมองว่าเป็น “วิชาบังคับเรียน” ไปสู่ “วิชาที่เสริมสร้างทักษะชีวิต”

2. ด้านการพัฒนาคุณลักษณะผู้สอน ควรจัดกิจกรรมพัฒนาเทคนิคการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สำหรับอาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจและเปิดโอกาสให้นักศึกษาต่างสาขาวิชาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างสร้างสรรค์

3. ด้านการส่งเสริมความร่วมมือกับครอบครัว สถาบันควรเพิ่มช่องทางระบบดูแลช่วยเหลือนักศึกษาและการสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่มีผลการเรียนวิกฤต เพื่อให้ครอบครัวร่วมเป็นเครือข่ายสนับสนุนทางจิตวิทยา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อเจาะลึกปัจจัยเชิงพฤติกรรมเฉพาะบริบทของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน

2. ควรขยายกรอบการวิจัยไปยังตัวแปรอื่น ๆ เช่น ทักษะดิจิทัล การกำกับตนเองในการเรียนรู้ (Self-Regulated Learning) หรือความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)

3. ควรศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำแนกตามรูปแบบการเรียน เช่น การเรียนในห้องเรียนปกติกับการเรียนแบบผสมผสาน/ออนไลน์

เอกสารอ้างอิง

กชพร ใจอดทน และอรณิชชา ทศตา. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยนครราชสีมา. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.)*, *27*(2), 29–41.

ตระการ เสนารัตน์ และเบญจมาพร เสนารัตน์. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน: การวิเคราะห์อภิมาน. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ*, *5*(2), 1–12.

รัฐ กันภัย. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. *วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์*, *25*(1), 7–16.

ศรีคำ, อ., ชินศิริพันธุ์, ท., และไกรสีห์, ช. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ*, *6*(3), 622–634.

Atkinson, J. W. (1964). *An introduction to motivation*. Van Nostrand.

Çetin, B. (2021). Factors affecting the general academic achievement of university students: Gender, study hours, academic motivation, metacognition and self-regulated learning. *i.e.: Inquiry in Education*, *13*(2), 1–14.

Chan, T. J., & Dai, M. (2023). Factors influencing academic achievement of university students. *Journal of Communication, Language and Culture*, *3*(2), 14–26.

Coleman, J. S. (1988). Social capital in the creation of human capital. *American Journal of Sociology*, *94*, S95–S120.

Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, *16*(3), 297–334.

Freiberg-Hoffmann, A., Romero-Medina, A., Ledesma, R., & Fernández-Liporace, M. (2022). Psychoeducational factors associated with university students' success and failure. *Journal of Higher Education Policy and Leadership Studies*, *3*(3), 90–106.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, *30*(3), 607–610.

Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of Psychology*, *140*, 1–55.

McClelland, D. C. (1961). *The achieving society*. Van Nostrand.

Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, *2*, 49–60.

Universidad de Costa Rica, Instituto de Investigación en Educación. (2022). *Factores asociados al rendimiento académico en la formación de los estudiantes universitarios*. Repositorio INIE-UCR.